

IFRIC's Agenda Decision

קבוצות רב-מטבעיות של חוזי ביטוח

(תקן דיווח כספי בינלאומי 17 חוזי ביטוח ותקן חשבונאות בינלאומי 21 השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ)

אוקטובר 2022

הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) קיבלה פנייה לגבי אופן הטיפול החשבונאי בחוזי ביטוח עם תזרימי מזומנים ביותר ממטבע אחד. בפנייה נשאלה הוועדה (IFRIC):

- א. אם ישות מביאה בחשבון סיכוני שער חליפין של מטבע בעת יישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 על מנת לזהות תיקים של חוזי ביטוח; וכן
- ב. איך ישות מיישמת את תקן חשבונאות בינלאומי 21 יחד עם תקן דיווח כספי בינלאומי 17 במדידת קבוצה של חוזי ביטוח עם תזרימי מזומנים ביותר ממטבע אחד (קבוצה רב-מטבעית של חוזי ביטוח).

זיהוי תיקים של חוזי ביטוח

תקן דיווח כספי בינלאומי 17 דורש מישות להכיר ולמדוד קבוצות של חוזי ביטוח. הצעד הראשון בבניית קבוצות של חוזי ביטוח הוא לזהות תיקים של חוזי ביטוח. סעיף 14 לתקן דיווח כספי בינלאומי 17 קובע "תיק מורכב מחוזים הכפופים לסיכונים דומים והמנוהלים יחד." בפנייה נשאלה הוועדה (IFRIC) אם סיכוני שער חליפין של מטבע הם בין הסיכון שישות מביאה בחשבון בעת בחינה אם חוזי ביטוח "כפופים לסיכונים דומים".

תקן דיווח כספי בינלאומי 17 מגדיר סיכון פיננסי וסיכון ביטוחי (סיכון לא-פיננסי). סיכון פיננסי מוגדר ככולל "הסיכון של שינוי עתידי אפשרי... [ב] שער חליפין של מטבע". כאשר תקן דיווח כספי בינלאומי 17 דורש מישות להביא בחשבון או לשקף רק סוגים מסוימים של סיכון (לדוגמה, רק סיכון לא-פיננסי), התקן מתייחס באופן מפורש לסיכונים שיש להביא בחשבון או לשקף.

לפיכך, הוועדה (IFRIC) הגיעה למסקנה שמאחר שסעיף 14 לתקן דיווח כספי בינלאומי 17 מתייחס ל"סיכונים דומים" מבלי לציין סוגים מסוימים של סיכון, ישות נדרשת להביא בחשבון את כל הסיכונים – כולל סיכוני שער חליפין של מטבע – בעת זיהוי תיקים של חוזי ביטוח. אולם, "סיכונים דומים" אין משמעם "סיכונים זהים". לפיכך, ישות יכולה לזהות תיקים של חוזים אשר כוללים חוזים הכפופים לסיכוני שער חליפין של מטבעות שונים. הוועדה (IFRIC) העירה שמה שישות מחשיבה כסיכונים דומים יהיה תלוי במהות ובהיקף של הסיכונים בחוזי הביטוח של הישות.

מדידת קבוצה רב-מטבעית של חוזי ביטוח

ישות מודדת קבוצה של חוזי ביטוח כסך של תזרימי המזומנים לקיום חוזה ומרווח השירות החוזי. סעיף 30 לתקן דיווח כספי בינלאומי 17 קובע "בעת יישום תקן חשבונאות בינלאומי 21... לקבוצה של חוזי ביטוח המפיקים תזרימי מזומנים במטבע חוץ, ישות תטפל בקבוצה של חוזים, כולל במרווח השירות החוזי, כפריט כספי".

סעיף 8 לתקן חשבונאות בינלאומי 21 מגדיר פריטים כספיים כ"יחידות מטבע מוחזקות וכן נכסים והתחייבויות שיתקבלו או שישולמו במספר קבוע או ניתן לקביעה של יחידות מטבע" וסעיף 20 מתאר עסקת מטבע חוץ כ"עסקה הנקובה, או שסילוקה נדרש, במטבע חוץ". סעיפים 21-24 לתקן חשבונאות בינלאומי 21 דורש מישות:

- א. להכיר בהכרה לראשונה בעסקת מטבע חוץ במטבע הפעילות בשער החליפין המיידית במועד העסקה;
- ב. לקבוע את הערך בספרים של פריט כספי יחד עם תקני דיווח כספי בינלאומיים רלוונטיים; וכן
- ג. לתרגם בסוף תקופת הדיווח פריטים כספיים למטבע הפעילות תוך שימוש בשער הסגירה.

הדרישות הן בתקן דיווח כספי בינלאומי 17 והן בתקן חשבונאות בינלאומי 21 מתייחסות לעסקאות או לפריטים אשר נקובים או דורשים סילוק במטבע יחיד. תקני דיווח כספי חשבונאיים בינלאומיים אינם כוללים דרישות מפורשות לגבי אופן קביעת המטבע הנקוב של עסקאות או פריטים עם תזרימי מזומנים ביותר ממטבע אחד.

לפיכך, הוועדה (IFRIC) העירה שבמדידת קבוצה רב-מטבעית של חוזי ביטוח, ישות:

- א. מיישמת את דרישות המדידה בתקן דיווח כספי בינלאומי 17 לקבוצה של חוזי ביטוח, כולל הדרישה בסעיף 30 לטפל בקבוצה – כולל מרווח השירות החוזי -כפריט כספי.
- ב. מיישמת את תקן חשבונאות בינלאומי 21 על מנת לתרגם בסוף תקופת הדיווח את הערך בספרים של הקבוצה – כולל מרווח השירות החוזי – למטבע הפעילות של הישות בשער (או בשערי) הסגירה.
- ג. מפעילה את שיקול דעתה על מנת לפתח וליישם מדיניות חשבונאית אשר קובעת בהכרה לראשונה את המטבע (או המטבעות) שבה (שבהן) הקבוצה – כולל מרווח השירות החוזי – נקובה (המטבע הנקוב). הישות יכולה לקבוע שהקבוצה – כולל מרווח השירות החוזי – נקובה במטבע יחיד או במגוון המטבעות של תזרימי המזומנים של הקבוצה.

ישות מפתחת מדיניות חשבונאית לגבי המטבע הנקוב אשר תוצאתה במידע שהוא רלוונטי ומהימן (כמתואר בסעיף 10 לתקן חשבונאות בינלאומי 8 *מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות*) ומיישמת אותה באופן עקבי לעסקאות דומות, אירועים אחרים ותנאים דומים (סעיף 13 לתקן חשבונאות בינלאומי 8). המדיניות החשבונאית מפותחת בהתבסס על הנסיבות הספציפיות של הישות והתנאים של החוזים בקבוצה. הישות אינה יכולה להניח בפשטות שמרווח השירות החוזי של הקבוצה נקוב במטבע הפעילות. הנחה כזו תמנע למעשה טיפול במרווח השירות החוזי כפריט כספי כנדרש על ידי סעיף 30 לתקן דיווח כספי בינלאומי 17.

מטבע נקוב יחיד לעומת מטבעות נקובים מרובים

המדיניות החשבונאית של ישות לגבי המטבע הנקוב קובעת אילו השפעות של שינויים בשערי חליפין הם שינויים בסיכון הפיננסי המטופלים ביישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 ואילו השפעות הם הפרשי שער המטופלים ביישום תקן חשבונאות בינלאומי 21.

בקבוצה עם מטבע נקוב יחיד:

- א. שינויים בשערי החליפין בין המטבע של תזרימי המזומנים לבין המטבע של הקבוצה של חוזים מטופלים כשינויים בסיכון פיננסי ביישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17; וכן
- ב. שינויים בשערי החליפין בין המטבע של הקבוצה של חוזים לבין מטבע הפעילות מטופלים כהפרשי שער ביישום תקן חשבונאות בינלאומי 21.

בקבוצה עם מטבעות נקובים מרובים כל השינויים בשערי חליפין מטופלים כהפרשי שער ביישום תקן חשבונאות בינלאומי 21.

ביישום תקן דיווח כספי בינלאומי 17 קיים מרווח שירות חוזי יחיד לקבוצה של חוזי ביטוח. נספח א לתקן דיווח כספי בינלאומי 17 מגדיר מרווח שירות חוזי כמייצג את "הרווח שטרם מומש, שבו תכיר הישות, ככל שהיא מספקת שירותי חוזה ביטוח בהתאם לחוזי הביטוח בקבוצה." בהתאם לכך, בקבוצה הנקובה במטבעות מרובים, הישות:

- א. תבחן אם הקבוצה של חוזים היא מכבידה (onerous) בהתחשב במרווח השירות החוזי כסכום יחיד.
- ב. תמנע מהערך בספרים של מרווח השירות החוזי להיות שלילי על ידי, במידת הצורך, הכרה בהפסד.
- ג. תקבע את הסכום של מרווח השירות החוזי שיש להכיר בו ברווח או הפסד על ידי יישום שיטה יחידה לקביעת יחידות הכיסוי שסופקו בתקופה השוטפת ושחזוי שיסופקו בעתיד לסכומים הנקובים במטבעות המרובים. התוצאה תהיה שהישות תקצה את כל אחד מסכומי המטבע של מרווח השירות החוזי המתורגמים למטבע הפעילות באופן שווה לכל יחידת כיסוי.

מסקנה

לאור הניתוח שלה, הוועדה (IFRIC) שקלה אם להוסיף לתוכנית העבודה שלה פרויקט תקינה לגבי אופן הטיפול בהיבטי מטבע חוץ של חוזי ביטוח. הוועדה (IFRIC) העירה שלא הושגו ראיות שפרויקט כזה יהיה מצומצם במידה מספקת שהוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים או הוועדה (IFRIC) יוכלו לטפל בו באופן יעיל. כתוצאה מכך, הוועדה (IFRIC) החליטה לא להוסיף פרויקט תקינה לתוכנית העבודה שלה.

תרגום ה-Agenda Decision של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי לעברית מובא לנוחות המדווחים ורואי החשבון. הנוסח המקורי באנגלית הוא הנוסח המחייב וניתן לקרוא אותו באתר האינטרנט של המוסד לתקני דיווח כספי בינלאומיים בכתובת:

<https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/supporting-implementation/agenda-decisions/2022/multi-currency-groups-of-insurance-contracts-oct-2022.pdf>